

BK-0507-1

- "BWM-Verdrag" : het Internationaal Verdrag voor de controle en het beheer van ballastwater en sedimenten van schepen, opgemaakt te Londen op 13 februari 2004 en waarmee ingestemd bij de wet van 14 april 2013;
- MLC-Verdrag" : het Verdrag betreffende maritieme arbeid 2006, aangenomen te Genève op 23 februari 2006 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 94ste zitting en waarmee ingestemd bij de wet van 17 augustus 2013;
- "SOLAS-Verdrag" : het Internationaal Verdrag van 1974 voor de beveiliging van mensenlevens op zee, opgemaakt te Londen op 1 november 1974 en goedgekeurd bij de wet van 10 augustus 1979;
- "SOLAS-Protocol 1978" : het Protocol van 1978 bij het SOLAS-Verdrag, opgemaakt te Londen op 17 februari 1978 en goedgekeurd bij de wet van 10 augustus 1979;
- "SOLAS-Protocol 1988" : het Protocol van 1988 bij het SOLAS-Verdrag zoals gewijzigd door het SOLAS-Protocol 1978, opgemaakt te Londen op 11 november 1988 en goedgekeurd bij de wet van 15 februari 2007;
- "MARPOL-Verdrag" : het Internationaal Verdrag van 1973 ter voorkoming van verontreiniging door schepen, opgemaakt te Londen op 2 november 1973 en goedgekeurd bij de wet van 17 januari 1984;
- "MARPOL-Protocol 1978" : het Protocol van 1978 bij het MARPOL-Verdrag, opgemaakt te Londen op 17 februari 1978 en goedgekeurd bij de wet van 17 januari 1984;
- "MARPOL-Protocol 1997" : het Protocol van 1997 bij het MARPOL-Verdrag zoals gewijzigd door het MARPOL-Protocol 1978, opgemaakt te Londen op 26 september 1997 en goedgekeurd bij de wet van 15 juni 2004;
- "SAR-Verdrag" : het Internationaal Verdrag inzake opsporing en redding op zee en de Bijlage, opgemaakt te Hamburg op 27 april 1979 en goedgekeurd bij de wet van 20 december 1984;
- IALA Maritime Buoyage System (The International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities ;
- het Verdrag inzake de internationale bepalingen ter voorkoming van aanvaringen op zee, 1972, bijgevoegd Reglement, en zijn Bijlagen, opgemaakt te Londen op 20 oktober 1972 en goedgekeurd bij de wet van 24 november 1975.

Sociale vaardigheden

- Gesprekstechnieken (operationeel gesprek, ...)
- Actief luisteren
- Omgangsvormen formeel en informeel (regels en afspraken aangaande omgang met elkaar en de naleving ervan)
- Samenwerking in team (teamwork)
- Technieken van conflicthantering (leren omgaan met agressie, conflicten, ...)
- Technieken om feedback te geven en te ontvangen

Verklarende woordenlijst scheepvaart:

Algemeen

- Accident: is een ongeval dat schade veroorzaakt aan mens, milieu, het imago van het bedrijf, het schip of de verleende diensten
- Ballastoperatie: Ballast is een kunstmatige verzwarende van het schip met het doel om de stabiliteit te vergroten of om de ligging van het vaartuig aan te passen
- Brandrondes: preventieve of postbrand inspectie van het schip
- Brandwacht: bemanningslid op uitkijk om calamiteiten te vermijden bij het uitvoeren van risicovolle operaties
- Cadet training record book: een registratie-instrument van de te behalen STCW- competenties door de cadet te behalen en geëvalueerd wordt door een begeleidend officier
- CPR: cardiopulmonale resuscitatie: wordt uitgevoerd indien zowel de ademhaling als de circulatie

weer op gang gebracht moeten worden

- EPIRB: (Emergency Position Indicating Radio Beacon) is een noodradiobaken dat werkt met de satelliet en uitsluitend gebruikt wordt aan boord van schepen
- Familiarisatie: het traject om de processen, gewoonten en (veiligheids)regels aan boord van het schip eigen te maken in functie van zijn takenpakket
- Gezagvoerder: de kapitein van het schip die de eindverantwoordelijkheid op het schip heeft, indien de kapitein door onvoorziene omstandigheden geen gezag kan uitoefenen worden zijn/haar taken overgenomen door de eerste officier
- Hulpverleningsboot: is een reddingsvaartuig gebruikt om in geval van nood de bemanning en passagiers te redden
- Incident: is een ongeplande of ongewenste gebeurtenis, die een, letsel, een ziekte, schade aan activa, milieuvervuiling of een inbreuk op de veiligheid heeft veroorzaakt of zou kunnen hebben veroorzaakt
- Leidinggevende: is de persoon die hiërarchisch hoger staat en de opdrachten doorgeeft of feedback geeft
- Lekstabiliteit: De stabiliteitstoestand ontstaan na het vollopen van één of meer compartimenten van een schip in de beschadigde toestand
- Logboek: Een logboek is een boekwerk waarin gebeurtenissen worden bijgehouden. Het logboek wordt ook (scheeps)journaal, dagboek of dagregister genoemd
- Reddingsvaartuig: relatief klein vaartuig, vaak aan boord van een schip, dat gebruikt wordt voor zelfredzaamheidsdoeleinden
- SART: Search and Rescue Transponder is een radartransponder werkend op de radarfrequenties
- Scheepssterkte: is de mate waarin een schip de diverse belastingen kan weerstaan. Deze belastingen veroorzaken een spanning in het materiaal dat op zijn beurt een vervorming veroorzaakt
- Vaarbevoegdheidsbewijs: is een bewijs afgegeven en voorzien van een officiële verklaring, in overeenstemming met de bepalingen van het koninklijk besluit van 24 mei 2006 inzake vaarbevoegdheidsbewijzen voor zeevarenden en tot wijziging van het koninklijk besluit van 1973 houdende zeevaartinspectiereglement, dat de rechtmatige houder ervan het recht geeft dienst te doen in de daarin beschreven hoedanigheid en de daarbij behorende functies te vervullen op het daarin omschreven verantwoordelijkheidsniveau op een zeeschip van het desbetreffende type, tonnage, vermogen en wijze van voortstuwing, tijdens de desbetreffende zeereis
- Wachtlopen: het bemanningslid, met toelating tot wachtlopen, dat op de brug de wacht houdt en de omgeving observeert en die verantwoordelijk is voor het besturen van het schip waarbij de bijkomende taak is om op calamiteiten te kunnen reageren, zowel aan boord of bij naburige vaartuigen
- Wachtoverste: de officier die op dat moment van wacht is en de gezagvoerder vertegenwoordigt waarbij hij/zij de veiligheid van het schip en de bemanning moet vrijwaren

Bovendek

- Aanslagmateriaal: de schakel tussen goederen en hijswerktuig om de last bijeen te houden en/of veilig te verplaatsen
- Laadplan: is een plan om efficiënt en effectief te laden en te lossen rekening houdend met de stabiliteit van het schip en een snelle en efficiënte overslag van de voorziene ladingen in de voorbestemde havens
- Lashingsmateriaal: het materiaal om te zekeren, dit bestaat uit stuwhout, kettingen, banden en dergelijke, om een veilig en zeewaardig transport te kunnen vrijwaren
- Letter of protest: is een verklaring onder eed van de gezagvoerder om ongecontroleerde omstandigheden die schade kunnen berokkenen of tot verlies kunnen leiden van het schip en/of lading verantwoorden naar de eigenaar, rederij, verzekeraar toe.
- Meerinstallatie: installatie of materiaal waarmee men een stilliggend schip vastlegt

- Musterlist: een lijst gebruikt in de maritieme wereld die per bemanningslid de taken voorschrijft in noodsituaties
- Notice of readiness: (NOR) is een document dat de gezagvoerder ter goedkeuring gebruikt, om te garanderen dat zijn schip in elk opzicht gereed is om lading te laden en / of te lossen
- OVW: officier van wacht
- SAR-acties: Search and Rescue-actie: het zoeken en redden van mensen op zee
- Schiemanswerk: Knopen en splitsen, vlechten, ...
- Stouwtechnieken: technieken om de goederen zeewaardig te laden en te zekeren rekening houdend met de stabiliteit van het schip en de overslag in de havens
- VTS-procedures: Vessel Traffic Services: -een informatieoverdrachtssysteem om relevante boodschappen (weersverwachingen, havenbereik, ...) door te geven aan schepen
- Zekeren of lashing: het vastzetten van colli door middel van stuwhout, kettingen, en dergelijke, waardoor deze veilig en 'zeewaardig' getransporteerd kunnen worden. Ook het losmaken van goederen valt onder deze term

1.5 SECTOREN

- Vervoer, transport en logistiek (PC316 Koopvaardij)

1.6 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Koninklijke Belgische Redersvereniging
 Wilfried Lemmens (wilfried.lemmens@brv.be)
 Ernest Van Dijckkaai 8
 2000 Antwerpen

Boskalis
 Nils Hamelinck (nils.hamelinck@boskalis.com)
 Italiëlei 3
 2000 Antwerpen

Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, Vloot dab
 Siska De Coninck
 Vrijhavenstraat 3
 8400 Oostende

Mede-indieners

Loodswezen, Agentschap maritieme dienstverlening en kust
 Alain Pels (alain.pels@mow.vlaanderen.be)
 Tavernierkaai 3
 2000 Antwerpen

1.7 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Regelgeving: Het verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst, 1978
- Regelgeving: 24 MEI 2006. - Koninklijk besluit inzake vaarbevoegdheidsbewijzen voor zeevarenden
- Regelgeving: RICHTLIJN 2008/106/EG VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 19 november 2008 inzake het minimum opleidingsniveau van zeevarenden (herschikking)
- Competent-fiche (SERV): N310201 Zeevaartbemanning, 19 december 2013

Relatie tot het referentiekader

Uit de Competent-fiche N3102 - Zeevaartbemanning

Een aantal basisactiviteiten werden vanuit de Competent-fiche geherformuleerd en/of geïntegreerd in andere basis of specifieke activiteiten:

- 'De uitrusting van het schip voorbereiden en in werking stellen tijdens het afmeren of aanmeren (ankers, kabels, touwen en tuigage,...) (Id 16557) naar 'Ondersteunt bij het vastmaken van schepen, aan- en afmeren, ...'
- 'De scheepsuitrusting (scheepskraan, ...), de inschepingsuitrusting voor passagiers of de reddingsuitrusting hanteren' (Id 7374) naar 'Hanteert de veiligheidsuitrusting en -procedures volgens de richtlijnen en oefent de veiligheidsprocedures op het schip' en 'Waarschuwt de leidinggevende bij incidenten/accidenten en voert de urgentiemaatregelen uit'
- 'De zeeroute surveilleren en eventuele hindernissen op het traject identificeren' (Id 17693) naar 'Draagt bij tot de maritieme beveiliging' en 'Staat op de uitkijk en meldt eventuele gebeurtenissen op het traject'

Volgende basiscompetenties werden toegevoegd door de arbeidsmarktactoren conform de maatschappelijke en sectorale voorwaarden:

- 'Werkt in teamverband'
- 'Handelt volgens de bedrijfseigen reglementering'
- 'Werkt met oog voor kwaliteit'
- 'Ondersteunt bij de uitvoering van de maatregelen om het marien leefmilieu te beschermen'
- 'Past persoonlijke overlevingstechnieken toe'
- 'Volgt de eigen administratie op'

Een aantal basisactiviteiten werden niet opgenomen in dit beroepskwalificatiedossier omdat deze niet vallen onder de verantwoordelijkheid van de matroos STCW II/4:

- 'Schepen laden en lossen. De lading rangschikken en beveiligen.' (Id 16824)
- 'Het schip, het tuig (kabels, touwen, windassen, ...) of de machinekamer onderhouden (Id 23705)

- 'De veiligheidsuitrusting controleren en onderhouden (goederenbehandelings- en reddingsmaterieel)' (Id 17843)

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
1. Werkt in teamverband				
• Communiceert efficiënt met alle actoren	✓			• Basiskennis van sociale vaardigheden • Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen • Kennis van communicatie in het Engels in functie van de taakuitvoering
• Gebruikt vakterminologie ook in het Engels	✓			
• Gebruikt interne communicatiemiddelen			✓	
• Wisselt informatie uit met alle actoren	✓			
• Rapporteert aan de leidinggevende indien nodig	✓			
• Werkt efficiënt samen met andere actoren	✓			
• Stelt zich flexibel op (verandering van bemanningsleden)	✓			
• Volgt aanwijzingen van leidinggevende(n) op	✓			
• Handelt volgens inzicht in de organisatie	✓			
2. Handelt volgens de bedrijfseigen reglementering				
• Respecteert de omgangsvormen	✓			• Basiskennis van sociale vaardigheden • Kennis van de bedrijfseigen reglementeringen in functie van zijn takkenpakket
• Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen			✓	
• Handelt volgens de bedrijfseigen reglementering	✓			
• Past de kledij aan conform de taakuitvoering			✓	
3. Werkt met oog voor kwaliteit				
• Werkt ergonomisch	✓			• Basiskennis van ergonomie in de scheepvaart • Kennis van preventiemaatregelen
• Werkt economisch	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt ecologisch	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van arbeidsveiligheid • Kennis van vakterminologie in functie van de taakuitvoering • Kennis van gebruik van (werk)procedures • Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
<ul style="list-style-type: none"> • Past de bedrijfseigen procedures toe	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Leert nieuwe opgelegde technieken en past ze toe	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Ziet er op toe dat de bemanningsleden persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen aanwenden indien nodig	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Respecteert rusttijden	✓			
4. Ondersteunt bij de uitvoering van de maatregelen om het marien leefmilieu te beschermen				
<ul style="list-style-type: none"> • Past de bedrijfseigen milieuvoorschriften toe	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van gebruik van (werk)procedures • Kennis van beschikbaar materiaal
<ul style="list-style-type: none"> • Werkt conform de procedures om het marien leefmilieu te beschermen tegen operationele en accidentele vervuiling		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Sorteert afval en voert het af volgens de procedures			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens de procedures			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Recupereert materialen conform de procedures			✓	
<ul style="list-style-type: none"> • Verwerkt afvalstoffen en reststoffen			✓	
5. Draagt bij tot de maritieme beveiliging				
<ul style="list-style-type: none"> • Herkent dreigingen en reageert gepast om de maritieme beveiliging te vrijwaren		✓		<ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de bedrijfseigen reglementeringen in functie van zijn takkenpakket • Kennis van gebruik van (werk)procedures
<ul style="list-style-type: none"> • Draagt bij tot het verbeteren van de maritieme beveiliging door alert te zijn		✓		
<ul style="list-style-type: none"> • Houdt zich aan de richtlijnen voor beveiliging	✓			
<ul style="list-style-type: none"> • Herkent verdacht gedrag van		✓		

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
bemanningsleden, nakende vaartuigen, ...en rapporteert dit				
6. Staat op uitkijk en meldt eventuele gebeurtenissen op het traject				
• Staat op uitkijk	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen • Basiskennis van nautische hulpmiddelen • Basiskennis van navigatietechnieken • Basiskennis van vaarregels • Basiskennis van noodslapetechnieken • Kennis van regels voor het houden van de wacht • Kennis van schiemanwerk • Kennis van vakjargon • Kennis van signalisatie
• Identificeert gebeurtenissen (hindernissen, brand, aanvaringskoers, ...) en meldt deze aan de wachtoverste	✓			
• Stuurt het schip onder toezicht van de wachtoverste			✓	
• Houdt zich aan de stuurinstructies			✓	
• Gebruikt nautische hulpmiddelen			✓	
7. Ondersteunt bij het vastmaken van schepen, aan- en afmeren,...				
• Ondersteunt bij het af- of aanmeren onder toezicht	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van nautische hulpmiddelen • Basiskennis van navigatietechnieken • Basiskennis van vaarregels • Basiskennis van het besturen van een schip • Basiskennis van uitvoeren van manoeuvres • Basiskennis van aan- en afmeertechnieken • Kennis van regels voor het houden van de wacht • Kennis van schiemanwerk • Kennis van signalisatie
• Bereidt onder toezicht de uitrusting van het schip voor op aanmeren, afmeren en slepen			✓	
• Hanteert bij het aan- en afmeren trossen,... onder toezicht			✓	
• Ondersteunt bij het vastmaken en losmaken van te slepen of assisteren van vaartuigen			✓	
• Staat op uitkijk voor de wachtoverste bij het uitvoeren van de manoeuvres	✓			
8. Ondersteunt bij het onderhoud van het schip				
• Houdt de werkplek ordelijk			✓	<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van hygiëne- en netheidsregels • Basiskennis van

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
schoonmaakproducten en schoonmaaktechnieken				
9. Hanteert de veiligheidsuitrusting en -procedures volgens de richtlijnen en oefent de veiligheidsprocedures op het schip				
• Doet controlerondes in functie van de veiligheid	✓			<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen • Kennis van communicatie in het Engels in functie van de taakuitvoering • Kennis van veiligheidstechnieken • Kennis van veiligheidssignalisatie • Kennis van gebruik van veiligheidsuitrustingen • Kennis van brandpreventie en brandbestrijding • Kennis van EHBO • Kennis van persoonlijke overlevingstechnieken en persoonlijke veiligheid • Kennis van samenwerking in nood en gebruik reddingsvlot
• Neemt deel aan veiligheidsoefeningen (brand, schip verlaten, man over boord, stranding, aanvaring,...)	✓			
• Oefent het gebruik van het veiligheidsmateriaal			✓	
• Oefent EHBO			✓	
• Meldt afwijkingen van de veiligheidsuitrusting aan de leidinggevende	✓			
• Oefent de hem toegewezen taken vanuit de Monsterrol	✓			
• Werkt volgens de vastgelegde procedures, richtlijnen en afspraken aangaande het hanteren van de veiligheidsuitrusting	✓			
10. Waarschuwt de leidinggevende bij incidenten/accidenten en voert de urgentiemaatregelen uit				
• Meldt het incident/accident aan de leidinggevende		✓		<ul style="list-style-type: none"> • Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen • Kennis van communicatie in het Engels in functie van de taakuitvoering • Kennis van gebruik van veiligheidsuitrustingen • Kennis van brandpreventie en brandbestrijding • Kennis van EHBO • Kennis van persoonlijke overlevingstechnieken en persoonlijke veiligheid • Kennis van samenwerking in nood en gebruik reddingsvlot
• Voert de urgentiemaatregelen uit		✓		
• Past het evacuatieplan toe	✓			
• Draagt beschermings- en reddingsmateriaal			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
11. Doet aan brandpreventie en brandbestrijding				
• Volgt de brandprocedures	✓			• Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen • Kennis van brandpreventie en brandbestrijding • Kennis van signalisatie • Kennis van persoonlijke veiligheidsmiddelen • Kennis van veiligheidsprocedures
• Neemt brandpreventiemaatregelen	✓			
• Hanteert de branduitrusting volgens de richtlijnen			✓	
• Blust de brand indien mogelijk		✓		
• Loopt brandrondes	✓			
• Doet aan brandwacht	✓			
12. Voert EHBO uit				
• Brengt zichzelf in veiligheid		✓		• Kennis van EHBO • Kennis van BLS
• Past BLS toe			✓	
• Controleert bloedingen		✓		
• Neemt basisvoorzorgen bij shock		✓		
• Positioneert het slachtoffer conform de voorschriften	✓			
• Voert basishandelingen uit bij brandwonden en ongevallen door elektriciteit			✓	
• Brengt het slachtoffer in veiligheid	✓			
• Gebruikt het materiaal uit de EHBO-koffer			✓	
• Legt eerste hulp verbanden aan			✓	
13. Gebruikt en bedient reddingsvaartuigen en hulpverleningsboten onder supervisie van de officier				
• Bedient de hulpverleningsboot en het reddingsvaartuig bij het te water laten en de reddingsactie			✓	• Basiskennis van de constructie en uitrusting van de hulpverleningsboten (gewone en snelle) • Basiskennis van de specifieke eigenschappen van de hulpverleningsboten • Basiskennis van de verschillende
• Gebruikt locatiebepalingsapparaten en -technieken	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
				noodcommunicatiemiddelen <ul style="list-style-type: none"> • Kennis van de methoden om de reddingsboten te water te laten en te bedienen • Kennis van de procedures voor het gebruik van de reddingsboten • Kennis van de reddingsprocedures aangaande overlevingstechnieken
14. Past persoonlijke overlevingstechnieken toe				
• Past persoonlijke overlevingstechnieken toe in geval van schipbreuk		✓		• Kennis van uitrusting- en reddingsmateriaal • Kennis van reddingsprocedures • Kennis van plaatsbepalend noodmateriaal en noodcommunicatie
• Gebruikt overlevingsmateriaal en technieken		✓		
• Gebruikt positiebepalend noodmateriaal en noodcommunicatie			✓	
• Coördineert het overleven op zee in de reddingsboot in geval van schipbreuk		✓		
15. Helpt bij het uitvoeren van de huishoudelijke taken				
• Houdt zich aan de richtlijnen voor hygiëne en voedselveiligheid	✓			• Kennis van schoonmaaktechnieken • Kennis van schoonmaakmiddelen en – materialen • Kennis van wastechnieken
• Reinigt de accommodatie			✓	
• Voert het was- en droogproces van textiel machinaal uit			✓	
16. Volgt de eigen administratie op				
• Houdt de persoonlijke administratie (paspoort, vaarbevoegdheidsbewijs, medische keuring, ...) in orde en houdt ze bij	✓			• Kennis van eigen administratie

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis van sociale vaardigheden

- Basiskennis van gebruik van communicatiemiddelen
- Basiskennis van ergonomie in de scheepvaart
- Basiskennis van nautische hulpmiddelen
- Basiskennis van navigatietechnieken
- Basiskennis van vaarregels
- Basiskennis van noodsleeptechnieken
- Basiskennis van het besturen van een schip
- Basiskennis van uitvoeren van manoeuvres
- Basiskennis van aan- en afmeertechnieken
- Basiskennis van hygiëne- en netheidsregels
- Basiskennis van schoonmaakproducten en schoonmaaktechnieken
- Basiskennis van de constructie en uitrusting van de hulpverleningsboten (gewone en snelle)
- Basiskennis van de specifieke eigenschappen van de hulpverleningsboten
- Basiskennis van de verschillende noodcommunicatiemiddelen

- Kennis van communicatie in het Engels in functie van de taakuitvoering
- Kennis van de bedrijfseigen reglementeringen in functie van zijn takkenpakket
- Kennis van preventiemaatregelen
- Kennis van arbeidsveiligheid
- Kennis van vakterminologie in functie van de taakuitvoering
- Kennis van gebruik van (werk)procedures
- Kennis van persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Kennis van beschikbaar materiaal
- Kennis van regels voor het houden van de wacht
- Kennis van schiemanwerk
- Kennis van vakjargon
- Kennis van veiligheidstechnieken
- Kennis van veiligheidssignalisatie
- Kennis van gebruik van veiligheidsuitrustingen
- Kennis van brandpreventie en brandbestrijding
- Kennis van EHBO
- Kennis van persoonlijke overlevingstechnieken en persoonlijke veiligheid
- Kennis van samenwerking in nood en gebruik reddingsvlot
- Kennis van signalisatie
- Kennis van persoonlijke veiligheidsmiddelen
- Kennis van veiligheidsprocedures
- Kennis van de methoden om de reddingsboten te water te laten en te bedienen
- Kennis van de procedures voor het gebruik van de reddingsboten
- Kennis van de reddingsprocedures aangaande overlevingstechnieken
- Kennis van uitrusting- en reddingsmateriaal
- Kennis van reddingsprocedures
- Kennis van plaatsbepalend noodmateriaal en noodcommunicatie
- Kennis van schoonmaaktechnieken
- Kennis van schoonmaakmiddelen en – materialen
- Kennis van wastechnieken
- Kennis van eigen administratie
- Kennis van BLS

Cognitieve vaardigheden

- Communiceert efficiënt met alle actoren
- Gebruikt vakterminologie ook in het Engels
- Wisselt informatie uit met alle actoren
- Rapporteert aan de leidinggevende indien nodig
- Werkt efficiënt samen met andere actoren
- Stelt zich flexibel op (verandering van bemanningsleden)
- Volgt aanwijzingen van leidinggevende(n) op
- Handelt volgens inzicht in de organisatie
- Respecteert de omgangsvormen
- Handelt volgens de bedrijfseigen reglementering
- Werkt ergonomisch
- Werkt economisch
- Werkt ecologisch
- Past de bedrijfseigen procedures toe
- Leert nieuwe opgelegde technieken en past ze toe
- Ziet er op toe dat de bemanningsleden persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen aanwenden indien nodig
- Respecteert rusttijden
- Past de bedrijfseigen milieuvoorschriften toe
- Houdt zich aan de richtlijnen voor beveiliging
- Staat op uitkijk
- Identificeert gebeurtenissen (hindernissen, brand, aanvaringskoers, ...) en meldt deze aan de wachtoverste
- Ondersteunt bij het af- of aanmeren onder toezicht
- Staat op uitkijk voor de wachtoverste bij het uitvoeren van de manoeuvres
- Doet controlerondes in functie van de veiligheid
- Neemt deel aan veiligheidsoefeningen (brand, schip verlaten, man over boord, stranding, aanvaring,...)
- Meldt afwijkingen van de veiligheidsuitrusting aan de leidinggevende
- Oefent de hem toegewezen taken vanuit de Monsterrol
- Werkt volgens de vastgelegde procedures, richtlijnen en afspraken aangaande het hanteren van de veiligheidsuitrusting
- Past het evacuatieplan toe
- Volgt de brandprocedures
- Neemt brandpreventiemaatregelen
- Loopt brandrondes
- Doet aan brandwacht
- Positioneert het slachtoffer conform de voorschriften
- Brengt het slachtoffer in veiligheid
- Gebruikt locatiebepalingsapparaten en -technieken
- Houdt zich aan de richtlijnen voor hygiëne en voedselveiligheid
- Houdt de persoonlijke administratie (paspoort, vaarbevoegdheidsbewijs, medische keuring, ...) in orde en houdt ze bij

Probleemoplossende vaardigheden

- Werkt conform de procedures om het marien leefmilieu te beschermen tegen operationele en accidentele vervuiling
- Herkent dreigingen en reageert gepast om de maritieme beveiliging te vrijwaren
- Draagt bij tot het verbeteren van de maritieme beveiliging door alert te zijn
- Herkent verdacht gedrag van bemanningsleden, nakende vaartuigen, ...en rapporteert dit
- Meldt het incident/accident aan de leidinggevende
- Voert de urgentiemaatregelen uit
- Blust de brand indien mogelijk
- Brengt zichzelf in veiligheid
- Controleert bloedingen
- Neemt basisvoorzorgen bij shock
- Past persoonlijke overlevingstechnieken toe in geval van schipbreuk
- Gebruikt overlevingsmateriaal en technieken
- Coördineert het overleven op zee in de reddingsboot in geval van schipbreuk

Motorische vaardigheden

- Gebruikt interne communicatiemiddelen
- Verzorgt de persoonlijke hygiëne en zorgt voor een verzorgd voorkomen
- Past de kledij aan conform de taakuitvoering
- Gebruikt persoonlijke en collectieve beschermingsmiddelen
- Sorteert afval en voert het af volgens de procedures
- Stockeert gevaarlijke en ontvlambare producten volgens de procedures
- Recupereert materialen conform de procedures
- Verwerkt afvalstoffen en reststoffen
- Stuurt het schip onder toezicht van de wachtoverste
- Houdt zich aan de stuurinstructies
- Gebruikt nautische hulpmiddelen
- Bereidt onder toezicht de uitrusting van het schip voor op aanmeren, afmeren en slepen
- Hanteert bij het aan- en afmeren trossen,... onder toezicht
- Ondersteunt bij het vastmaken en losmaken van te slepen of assisteren van vaartuigen
- Houdt de werkplek ordelijk
- Oefent het gebruik van het veiligheidsmateriaal
- Oefent EHBO
- Draagt beschermings- en reddingsmateriaal
- Hanteert de branduitrusting volgens de richtlijnen
- Past BLS toe
- Voert basishandelingen uit bij brandwonden en ongevallen door elektriciteit
- Gebruikt het materiaal uit de EHBO-koffer
- Legt eerste hulp verbanden aan
- Bedient de hulpverleningsboot en het reddingsvaartuig bij het te water laten en de reddingsactie
- Gebruikt positiebepalend noodmateriaal en noodcommunicatie
- Reinigt de accommodatie
- Voert het was- en droogproces van textiel machinaal uit

Omgevingscontext

- De scheepvaart kent veel nationale en internationale reglementeringen, normen, aanbevelingen waaraan voldaan moet worden
- Dit beroep wordt uitgeoefend in het maritiem milieu. De activiteiten kunnen overal op het schip plaatsvinden
- Dit beroep wordt uitgeoefend met flexibele werktijden, in shift (volcontinu, tijdens de nachts, het weekend en tijdens feestdagen)
- De tijd aan boord wordt contractueel overeengekomen
- Dit beroep wordt uitgeoefend in teamverband, waarbij de nodige flexibiliteit belangrijk is om zich aan te passen aan wijzigingen van planning, omgeving, weersomstandigheden en soort lading
- Het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen is verplicht
- Het respecteren van tijdschema's is noodzakelijk voor bepaalde opdrachten
- De situatie aan boord kan het dragen van lasten en werken in moeilijke houdingen en omstandigheden impliceren
- Dit beroep houdt in dat men zich 24 op 24 u aan boord bevindt waarbij men moet kunnen leven en werken op een beperkte oppervlakte en dit gedurende een langere periode waarbij een continu contact met de teamleden (verschillende nationaliteiten, culturen, karakters , ...) onontbeerlijk is
- Op een schip geldt een hiërarchische structuur die door alle teamleden gerespecteerd moet worden

Handelingscontext

- De matroos moet steeds de veiligheids- en kwaliteitsvoorschriften respecteren
- De matroos gaat op constructieve en transparante wijze informatie uitwisselen met de andere bemanningsleden
- De matroos kan zich aanpassen en flexibel opstellen bij wisselende omgevingsfactoren en werkzaamheden
- De matroos moet zorgvuldig voorbereidingen treffen en gebruik maken van materieel en materiaal voor het slepen, af-en aanmeren, ... van het schip
- De matroos dient planmatig te denken en zijn taken te organiseren
- De matroos moet aandacht hebben voor de voedselveiligheid en hygiëne
- De matroos kan gericht reageren bij gevaarlijke situaties (zoals storm, man-over-boord , ...)
- De matroos draagt persoonlijke beschermingskledij
- De matroos moet blijven met de ontwikkelingen binnen de sector, dit vergt leergierigheid en het volgen van (verplichte) opleidingen
- De matroos loopt wacht

Autonomie

Is zelfstandig in

- Het uitvoeren van beroepsspecifieke handelingen conform de wettelijke* bepalingen
- Het voorbereiden, uitvoeren en controleren van de opgelegde werkzaamheden
- Het sorteren en stockeren van afval
- Het toepassen van het veiligheidsplan conform de procedures

Is gebonden aan

- De door de regelgeving beschreven beroepsspecifieke competenties
- De werkopdracht en tijdsplanning
- Veiligheids-, gezondheids-, kwaliteits- en milieuvoorschriften
- Instructies en afspraken met betrekking tot de eigen werkzaamheden
- Instructies met betrekking tot het zeewaardig maken van het materieel
- Instructies met betrekking tot het wacht lopen op de brug
- Instructies met betrekking tot het besturen van het schip
- De nationale en internationale wetgeving
- De bedrijfseigen reglementering

Doet beroep op

- De bemanningsleden voor het ondersteunen van de activiteiten
- De leidinggevende voor de werkopdracht, gegevens, melden van problemen, gevaarlijke situaties en bijkomende instructies, DPA , ...

* "STCW-Verdrag" : het Internationaal Verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, brevettering en wachtdienst, opgemaakt te Londen op 7 juli 1978 en goedgekeurd bij de wet van 16 augustus 1982;

Verantwoordelijkheid

- Werkt in teamverband
- Handelt volgens de bedrijfseigen reglementering
- Werkt met oog voor kwaliteit
- Ondersteunt bij de uitvoering van de maatregelen om het marien leefmilieu te beschermen
- Draagt bij tot de maritieme beveiliging
- Staat op uitkijk en meldt eventuele gebeurtenissen op het traject
- Ondersteunt bij het vastmaken van schepen, aan- en afmeren,...
- Ondersteunt bij het onderhoud van het schip
- Hanteert de veiligheidsuitrusting en -procedures volgens de richtlijnen en oefent de veiligheidsprocedures op het schip
- Waarschuwt de leidinggevende bij incidenten/accidenten en voert de urgentiemaatregelen uit
- Doet aan brandpreventie en brandbestrijding
- Voert EHBO uit
- Gebruikt en bedient reddingsvaartuigen en hulpverleningsboten onder supervisie van de officier
- Past persoonlijke overlevingstechnieken toe
- Helpt bij het uitvoeren van de huishoudelijke taken
- Volgt de eigen administratie op

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden

Voor de beroepsuitoefening van 'Matroos STCW II/4' is het beschikken van volgende attesten en/of voldoen aan volgende voorwaarden wettelijk verplicht:

- Vaarbevoegdheidsbewijs zoals bepaald in Koninklijk besluit inzake vaarbevoegdheidsbewijzen voor zeevarenden (24 mei 2006)

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Scheepvaart

Hieronder vindt u de evolutie van het aantal tewerkstellingsplaatsen, uitgesplitst per sector. Deze cijfers bevatten de zeevarenden die ressorteren onder de Belgische sociale zekerheid

Belgische SZ	2015	2016	2017	2018
Koopvaardij				
Prestatiedagen	<u>146.076</u>	<u>141.285</u>	<u>121.467</u>	<u>104.405</u>
officiëren	134.750	129.538	110.908	94.317
scheepsgezellen	11.326	11.747	10.559	10.088
Zeesleepvaart				
Prestatiedagen	<u>27.010</u>	<u>30.067</u>	<u>18.945</u>	<u>12.397</u>
officiëren	25.703	27.840	18.419	11.955
scheepsgezellen	1.307	2.227	526	442
Baggersector				
Prestatiedagen	<u>50.076</u>	<u>53.825</u>	<u>55.871</u>	<u>62.442</u>
officiëren	47.447	51.010	53.266	60.031
scheepsgezellen	2.629	2.815	2.605	2.411
Totaal				
Prestatiedagen	<u>223.162</u>	<u>225.177</u>	<u>196.283</u>	<u>179.244</u>
officiëren	207.900	208.388	182.593	166.303
scheepsgezellen	15.262	16.789	13.690	12.941

Baggersector: zonder gegevens van de Nul

Werkgelegenheid Vloot

In oktober 2019 zijn er 475 werknemers in dienst bij Vloot in een varende functie.

De laatste 5 jaar zijn er 137 werknemers in een varende functie bijgekomen waarvan er ondertussen 27 Vloot hebben verlaten.

Van de 475 mensen die bij Vloot werken zijn er:

- 290 uit West-Vlaanderen
- 58 uit Oost-Vlaanderen
- 89 uit Antwerpen
- 6 uit Brabant
- 1 uit Limburg
- 30 uit Nederland
- 1 uit Luik

Vacatures

I. Aantal vacatures (in het 'normaal economisch circuit zonder uitzendopdrachten' en indien beschikbaar het aantal vacatures voor uitzendopdrachten) en aandeel in de sector

i. Spreiding over de betrokken sectoren

TD3810 Bemanning zeevervaart		Antwerpen-Boom	Brussel HG	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Westhoek	Gent	St. Niklaas-Dendermonde	TOTAAL	Openstaande vacatures
NEC zonder uitzendopdr. rechtstr. gemeld aan VDAB	22. Ontspanning, cultuur en sport				1				1	
	23. Openbare besturen		2						2	1
Uitzendopdrachten							1	1	2	
NEC zonder Uitzendopdr. via wervings- en selectiek.	20. Uitzendbureaus en arbeidsbemiddeling	5				12			17	
TOTAAL		5	2		1	12	1	1	22	1

ii. **Aantal openstaande vacatures (aantal, spreiding, evolutie)**

- Openstaande vacatures (aantal, evolutie) in december

Jaartal	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NEC zonder uitzendopdr rechtstr aan VDAB gemeld		1	2	0	30	1
Uitzendopdrachten	2		1	0		
NEC zonder Uitzendopdr via wervings- en selectiekantoren				0		
TOTAAL	2	1	3	0	30	1

- Openstaande vacatures (aantal, spreiding)

Regio	Antwerpen-Boom	Brussel HG	TOTAAL
NEC zonder uitzendopdr rechtstr aan VDAB gemeld		1	1
Uitzendopdrachten			
NEC zonder Uitzendopdr via wervings- en selectiekantoren			
TOTAAL	0	1	1

II. **Evolutie van het aantal vacatures (in de tijd)**

Jaartal	2013	2014	2015	2016	2017	2018
NEC zonder uitzendopdr rechtstr aan VDAB gemeld	21	4	5	2	31	3
Uitzendopdrachten	6	2	1	2	2	2
NEC zonder Uitzendopdr via wervings- en selectiekantoren	2					17
TOTAAL	29	6	6	4	33	22

III. **Spreiding van het aantal vacatures per provincie en/of regio**

Regio	Antwerpen	Brussel HG	Brugge	Kortrijk-Roeselare	Oostende-Ieper	Gent	St. Nikolaas-Dendermonde	Totaal
NEC zonder uitzendopdr rechtstr aan VDAB gemeld		2		1				3
Uitzendopdrachten						1	1	2
NEC zonder Uitzendopdr via wervings- en selectiekantoren	5				12			17
TOTAAL	5	2		1	12	1	1	22

IV. Aantal niet werkende werkzoekenden

TD3810 Bemanning zeevaart	Antwerpen-Boom	Mechelen	Turnhout	Leuven	Vilvoorde	Brugge	Kortrijk	Oostende	Aalst-Oudenaarde	Gent	St.Niklaas-Dendermonde	Limburg Oost	Limburg West	TOTAAL
TOTAAL	33	4	5	3	1	9	3	11	2	10	8	3	3	95

V. Knelpuntberoep i. Zo ja, duiding oorzaak (kwantitatief/kwalitatief)

Beroep	Aard knelpunt	Omschrijving
TD3810 Bemanning zeevaart	/	Dit beroep is geen Knelpuntberoep volgens VDAB

4. Samenhang

Gezagvoerder STCW II/2	Gezagvoerder STCW II/3			
		Hoofdwerktuigkundige STCW III/2	Hoofdwerktuigkundige STCW III/3	
Officier STCW II/1	Officier STCW II/3	Officier werktuigkundige STCW III/1		Elektrotechnisch officier STCW III/6
Aspirant- officier STCW II/1	Aspirant- officier STCW II/3	Aspirant-officier werktuigkunde STCW III/1		
Volmatroos STCW II/5		Volmatroos werktuigkundige STCW III/5		Elektrotechnisch matroos STCW III/7
Matroos STCW II/4		Matroos werktuigkundige STCW III/4		